

بسم الله الرحمن الرحيم

اداکات اعتباری از دیدگاه علامه طباطبائی

و
تأثیر آن در علم اصول فقه

حمیدرضا هاشمی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب

سرشناسه	: هاشمی، حمیدرضا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: ادراکات اعتباری از دیدگاه علامه طباطبائی و تاثیر آن در علم اصول فقه / حمیدرضا هاشمی.
مشخصات نشر	: تهران : طراوت، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۵۰-۸۷-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: طباطبائی، محمدحسین، ۱۳۶۰-۱۲۸۱. — نظریه درباره ادراکات اعتباری
موضوع	: ادراکات اعتباری
موضوع	: اصول فقه
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ الف ۵۵/۲۵۴۲ BBR
رده بندی دیویی	: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۵۴۳۵۱

طراوت

ادراکات اعتباری از دیدگاه علامه طباطبائی و تاثیر آن در علم اصول فقه

حمیدرضا هاشمی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب

شمارگان: ۱۰۰۰

تاریخ و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۵۰-۸۷-۷

مرکز نشر: مهابادستان، خ مجاهدین اسلام، جنب مسجد شفا، کوچه شهید کشمش، شماره ۱۴

فکس: ۷۷۵۳۶۴۵۶

تلفن: ۰۹۱۲۵۸۴۶۱۰۹-۷۷۶۵۱۴۱۲

این اثر برگرفته از طرح پژوهشی اجرا شده در دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران جنوب است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۶
آشنایی با موضوع تحقیق	۷
مروری بر ادبیات موضوع	۹

فصل اول: پیش‌زمینه‌های نظری ادراکات اعتباری

مقدمه	۱۲
بخش اول: پیش‌زمینه‌های ادبی	۱۵
حقیقت و مجاز لغوی	۱۶
حقیقت و مجاز عقلی	۱۷
تشبیه	۲۰
استعاره	۲۱
ماهیت استعاره	۲۲
بخش دوم: پیش‌زمینه منطقی	۲۸
نتیجه‌گیری	۳۴
بخش سوم: پیش‌زمینه کلامی	۳۵
حسن و قبح در کلام اسلامی	۳۸
طرح مسئله حسن و قبح	۳۹
تبیین مسئله و تحریر محل نزاع	۴۰
معانی حسن و قبح	۴۲
آراء و نظریات کلامی در خصوص حسن و قبح عقلی	۴۴
بخش چهارم: پیش‌زمینه انسان‌شناختی	۴۸
طبیعت‌شناسی و جایگاه انسان	۵۰
سخن پایانی	۶۰
بخش پنجم: پیش‌زمینه اصول فقهی	۶۱

۶۱	 مقدمه
۶۳	 مبحث وضع
۶۶	 ساختارهای انشائی
۶۷	 شرط متأخر
۷۱	 احکام عقلی
۷۵	 سخن پایانی

فصل دوم : توضیح نظریه ادراکات اعتباری

۸۷	 ویژگی‌های ادراکات اعتباری
۸۷	 معانی اعتباری در فلسفه
۹۰	 نکات درخور توجه نسبت به ادراکات اعتباری
۹۰	 اعتباریات از جنس اندیشه‌اند
۹۱	 مواد اندیشه‌های اعتباری از مفاهیم حقیقی گرفته می‌شوند
۹۲	 اعتبار یعنی دادن حد چیزی به چیز دیگر
۹۴	 اعتباریات در درجه اول از جنس تصدیقات می‌باشند
۹۴	 معانی اعتباری قابل تعریف حقیقی نیستند
۹۶	 در اعتباریات برهان جاری نمی‌شود
۱۰۱	 اعتباریات تابع قوانین حاکم بر حقایق نیستند
۱۰۴	 اعتباریات به عمل معنا می‌دهند
۱۰۵	 اعتباریات تابع نیازها و اهداف می‌باشند
۱۰۸	 ادراکات اعتباری حکمت عملی و ادراکات حقیقی حکمت نظری اند
۱۰۸	 در هر عمل اختیاری کلی اعتباری وجود دارد
۱۰۹	 سخن از اعتباریات اعتباری نیست
۱۱۰	 شاخه‌های اعتباریات
۱۱۶	 اعتباریات بعد از اجتماع
۱۱۷	 اصل مالکیت

۱۱۷	 اصل ریاست و مرئوسیت و لوازم آنها
۱۱۹	 اعتباریات در موارد غیر ریاست

فصل سوم: تأثیرات نظریه ادراکات اعتباری در علم اصول فقه

۱۲۲	 مقدمه
۱۲۲	 موضوع علم اصول فقه
۱۲۹	 وضع الفاظ
۱۳۳	 اوامر و نواهی
۱۳۶	 شرط متأخر
۱۳۸	 احکام پنجگانه
۱۴۲	 واجب تغییری
۱۴۴	 وجوب عینی و کفایی
۱۴۵	 صحت و فساد و حکم وضعی و تکلیفی
۱۴۸	 حجیت قطع
۱۵۱	 حجیت ظن
۱۵۴	 اصول عملیه
۱۵۷	 نتیجه‌گیری نهایی
۱۵۹	 منابع

مقدمه

نظریه ادراکات اعتباری، نظریه‌ای کاملاً بدیع است که از سوی مفسر کبیر و حکیم مسلمان مرحوم علامه محمدحسین طباطبائی در عرصه مباحث فلسفی قدم نهاده است. آموزه‌ها و منازعاتی که در علوم بلاغی، کلام، منطق، انسان‌شناسی فلسفی و علم اصول فقه رخ داده است، پیش‌زمینه‌های حساس کننده ذهن آن مرحوم و یا مواد خامی برای، آن نظریه هستند. این نظریه به ما می‌آموزد که آدمیان در تعامل یا محیط به ساختن ابزارهایی از جنس اندیشه اقدام می‌نمایند. این اندیشه‌ها که در هر گونه اقدام عملی فردی و اجتماعی حضور دارند، اشیاء و انسان‌های مرتبط با ما را موصوف به عناوین و اوصاف و نسبت‌هایی می‌نمایند که هیچکدام واقعیت ندارند. قوانین اخلاقی، حقوقی، اقتصادی، سیاسی همه از این نوع اندیشه‌هایی هستند.

بازشناسی و تشخیص آنها از اندیش‌های حقیقی و نشان دادن نحوه صحیح تفکر و تحقیق در آنها، می‌تواند علم اصول فقه را از پاره‌ای از خطاها رهایی بخشیده و راهی روشن و استوارتری را در پیش روی پژوهش‌های آن علم گشوده و همچنین بر بصیرت ما در عرصه علوم عملی بیفزاید.